

2025.10601
Aan de leden van de
Verenigde vergadering

Rotterdam, 8 oktober 2025 VV: 8 oktober 2025

Onderwerp: Beschouwingen ten
behoefte van de vv
8 oktober 2025

Voorstel

Via de beschouwingen brengen de commissies Integraal waterbeheer (IWB) en Algemene zaken en middelen (AZM) van 17 respectievelijk 18 september jl. een advies uit over de vergaderstukken van de komende verenigde vergadering.

Wij stellen u voor kennis te nemen van bijgaande beschouwingen naar aanleiding van de commissievergaderingen op 17 en 18 september jl. en deze te betrekken bij de bespreking van de voorstellen in uw vergadering van 8 oktober 2025.

Advies op de vv-agenda

In de beschouwingen koppelen we het advies van de commissies terug welke voorstellen van de verenigde vergadering (vv) mét (besprekstukken) of zónder (hamerstukken) verdere bespreking ter vaststelling komen voor te liggen. De commissies adviseren om de vv-voorstellen als volgt te agenderen.

De volgende agendapunten worden geplaatst als besprekstuk:

Bestuursrapportage 2025 jan t/m juni (BURAP)
NSP-subsidie beschikking watergebiedsplan-maatregel Inlaat Veerstablok
Kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing en Wegenheffing
Bestuurlijke kalender 2026
Intrekken delegatie zienswijze (ontwerp)begrotingen gemeenschappelijke regelingen
Aankoop woning (besloten deel)

De volgende agendapunten worden geplaatst als hamerstuk:

Vorbereidingskredietaanvraag renovatie rioleindgemaal Heemraadsplein Rotterdam
--

Toezeggingen

In de beschouwingen bespreken we ook de toezeggingen die in een commissie zijn gedaan en niet direct in de commissies beantwoord konden worden. Ze hebben bovendien direct te maken hebben met de voorstellen voor de eerstvolgende verenigde vergadering.

Toezeggingen die niet direct over de voorliggende voorstellen gaan, worden apart vastgelegd in de besluiten- en toezeggingenlijst van de betreffende commissie. Deze worden niet in de beschouwingen meegenomen.

Tijdens de commissies is gevraagd om in deze beschouwingen terug te komen op de volgende punten. We behandelen ze hieronder per agendapunt.

Agendapunt BURAP 2025

Tijdens bespreking in de commissies AZM en IWB zijn de volgende punten binnengekomen voor de beschouwingen.

- **Toelichting geven op de indicator DW06: gerealiseerde KRW-maatregelen van blz.8 van de BURAP.**

Reactie:

Indicator DW06 is gebaseerd op een doelstelling van 100% voldoen aan de KRW in 2027 met het uitvoeren van alle maatregelen.

Wij hebben ons als tussendoel gesteld in 2025 op een koers liggen zitten met 50% aan maatregelen gerealiseerd, 30% iets afwijken van doelstelling, maar nog wel op koers en onder de 30% waar we niet op koers liggen met het uitvoeren van de maatregelen.

Dit tussendoel voor 31 december 2025 hebben we in de eerste zes maanden van 2025 behaald met een percentage van 63% gerealiseerde maatregelen. De enige kanttekening is dat we de KRW-maatregelen in de Bergse Plassen niet in 2025 realiseren, maar wel voor 31 december 2027. Andere maatregelen liggen voor op schema, vandaar dat het tussendoel behaald is voor indicator DW06.

- **Heeft het college al een visie ontwikkeld over lithium?**

Reactie:

Wij verzamelen geen informatie over de aanwezigheid van Lithium in ons eigen watersysteem en kunnen we ook geen uitspraken doen over de mogelijke effecten ervan. Lithium is één van velen niet-genormeerde stoffen. Tegelijkertijd is de vergrijzing van grond-, oppervlakte-, en drinkwater met een cocktail van niet genormeerde stoffen natuurlijk een zorg die we als waterschap delen met de drinkwatersector.

Onlangs heeft RIWA-Rijn (Vereniging van Rivierwaterbedrijven) de EU opgeroepen om normen te ontwikkelen voor lithium in oppervlaktewater. Op dit moment zijn namelijk geen Europese (KRW) normen of Nederlandse normen beschikbaar voor lithium in oppervlaktewater. Tegelijkertijd neemt het risico op vervuiling toe omdat meer lithium wordt gewonnen en gerecycled vanwege de elektrificering van onze energiebronnen voor batterijen. Het RIVM heeft indicatieve milieurisicogrenzen afgeleid voor lithium in oppervlaktewater. In de Rijn worden deze risicogrenzen structureel overschreden, waarover RIWA-Rijn haar zorgen heeft geuit in de oproep vanwege het risico op verontreiniging van drinkwaterbronnen uit oppervlaktewater met lithium en andere niet-genormeerde stoffen die moeilijk verwijderd kunnen worden in het bereidingsproces. In opmaat naar de volgende ronde stroomgebiedsbeheerplannen (SGBP-4) wordt het monitoringsprogramma herijkt, waarbij ook wordt gekeken welke stoffen moeten worden gemeten. Mogelijk wordt lithium daaraan toegevoegd. Het hoogheemraadschap volgt de landelijke ontwikkelingen en richtlijnen vanuit het rijk.

- **Oorzaken benoemen van de overschrijding bij de bellenbeluchting.**

Reactie:

Op de awzi's van Kortenoord en Groenedijk is puntbeluchting vervangen door zogenaamde bellenbeluchting. Op Groenedijk is de beluchting in juli 2022 in bedrijf genomen en op Kortenoord in 2024. De bellenbeluchting functioneert goed waardoor het zuiveringsproces op beide awzi's goed verloopt.

De nieuwe beluchting bespaart meer energie dan waar bij de oorspronkelijk uitgangspunten van werd uitgegaan. In plaats van de verwachte besparing van circa 1 miljoen kWh per jaar bedraagt de totale besparing circa 2,1 miljoen kWh per jaar. Deze hogere besparing is onder andere bereikt door nieuwe inzichten en een ontwerpwijziging in het project waarmee de sturing van de beluchting beter geoptimaliseerd kan worden.

Door de hogere energiebesparing levert het project een grotere bijdrage aan de doelstelling voor energieneutraliteit. De bijdrage van het project aan de totaal opgave voor HHSK100% energieneutraliteit is nu circa 8% in plaats van de eerder verwachte circa 4%.

Door het lagere energiegebruik en de sterk gestegen energieprijzen ligt de gerealiseerde financiële besparing op de energierekening ook hoger dan bij de start van het project was geraamd. Op dit moment bedraagt de besparing ten opzichte van de oude beluchting in de periode juli 2022 t/m juni 2025 al circa € 1.000.000. Op basis van de huidige elektriciteitsprijzen komt de toekomstige jaarlijkse besparing op ruim € 400.000 per jaar.

Kostenoverschrijding

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschikbaar gestelde kredieten, de uitgaven en de overschrijding.

Krediet	Datum	Krediet	Awzi Kortenoord	Awzi Groenedijk
Vorbereidingskrediet	Programmabegroting 2017	€ 20.000	€ 10.000	€ 10.000
Startkrediet	Programmabegroting 2019	€ 200.000	€ 100.000	€ 100.000
Uitvoeringskrediet	Maart VV 2019	€ 2.400.000	€ 1.400.000	€ 1.000.000
Aanvullend krediet Kortenoord	Maart VV 2023			
• Opstelplaats hijskraan		€ 350.000	€ 350.000	-
• Wijziging scope		€ 275.000	€ 275.000	-
Totaal krediet		€ 3.245.000	€ 2.135.000	€ 1.110.000
Totale uitgaven		€ 3.716.000	€ 2.431.000	€ 1.285.000
Overschrijding		€ 471.000 (14,5%)	€ 296.000	€ 175.000

De totale overschrijding bedraagt € 471.000 op het totale krediet van € 3.245.000. Dit is een overschrijding van 14,5%. Het grootste aandeel in de overschrijding zijn meerkosten die verband houden met de wijziging van het ontwerp, de aansluiting van de beluchting op de procesautomatisering (€ 240.000, zie hierboven bij 'Project Resultaat'), het verwijderen van vervuiling in het beluchtingscircuit (€ 103.000) en diverse restpunten zoals het plaatsen van hekwerk, het verwijderen van leidingwerk en het verlengen van leidingwerk voor een deel samenhangend met de scopewijziging.

Oorzaken en leerpunten

Belangrijke oorzaak voor de late constatering van de overschrijding is dat de aannemer te laat de kosten voor verschillende meerwerken en wijzigingen ten opzichte van de opdracht inzichtelijk heeft gemaakt. Door ons is richting de aannemer onvoldoende doorgevraagd op het aanleveren van deze gegevens. Overige oorzaken waarom het financieel administratieve deel niet goed is verlopen zijn:

- De keuze om het project als niet complex aan te merken waardoor er minder aandacht is geweest voor ondersteunende projectrollen zoals contractmanagement en projectbeheersing
- De destijds beperkte beschikbaarheid van financiële administratieve ondersteuning
- Corona waardoor tijdens een belangrijk deel van het project meer op afstand is gewerkt, de afstemming moeilijker was en de levertijden en de kosten van onderdelen door de hoge inflatie sterk stegen.

- *Focus op het (snel) bereiken van een positief eindresultaat in verband met het zo spoedig mogelijk realiseren van de beoogde besparingen.*

Belangrijkste leerpunten zijn:

- *Bij de start van een project de complexiteit ervan goed vaststellen en daar de projectorganisatie goed op inrichten inclusief goed risicomangement, contractmanagement, projectbeheersing etc.*
- *Bij toekomstige projecten, net zoals bij dit project, ook tijdens de realisatiefase alert blijven op het benutten van kansen om het project beter/rendabeler uit te voeren. Hierbij moeten de financiële consequenties ten opzichte van het krediet eerder in beeld zijn en zo nodig voor accordering bij u worden voorgelegd.*
- *Bij een toename van de complexiteit in de uitvoering van een project de projectorganisatie daar op aanpassen.*
- *Meer aandacht voor de zorgvuldige uitwerking van financiën bij scopewijzigingen.*

- **Aangeven of de bever-app voor particulier gebruik of professioneel gebruik is.**

Reactie:

De BeverApp is een toepassing om te kijken waar bevers voorkomen zodat we in die gebieden ook vastleggen waar ze voorkomen en of er schade ontstaat aan waterkeringen etc. Deze app is alleen voor eigen mensen toegankelijk en niet voor anderen. We leggen hier zowel de eigen waarnemingen als de waarnemingen van externen vast. De app werkt goed en is een mooie innovatie.

- **Inzicht geven in de begrotingsregels rondom incidentele baten, zoals verkoopopbrengsten van vastgoed, en hoe deze zich verhouden tot de meerjarige ontwikkeling van kosten en baten.**

Reactie:

Financieel kader

Volgens de Waterschapswet en de financiële kaders voor waterschappen geldt dat verkoopopbrengsten van eigendommen (zoals grond of gebouwen) in principe worden beschouwd als incidentele baten. Deze vallen onder de kapitaaltransacties en maken geen deel uit van de reguliere exploitatiebegroting.

De wet schrijft voor dat waterschappen een gescheiden kapitaal- en exploitatieadministratie moeten voeren. Dit betekent dat opbrengsten uit de verkoop van activa in beginsel niet bedoeld zijn om structurele tekorten in de exploitatie te dekken.

Het Besluit Begroting en Verantwoording Waterschappen (BBVW) bepaalt dat incidentele baten alleen mogen worden ingezet voor incidentele uitgaven of voor versterking van de reserves. Structurele tekorten moeten worden opgelost via structurele maatregelen, zoals tariefaanpassingen.

Toeziethouders (provincies) letten hier streng op: het incidenteel dichten van gaten in de exploitatie met verkoopopbrengsten wordt gezien als strijdig met het beginsel van structureel evenwicht.

De verwerking van opbrengsten uit eigendomsverkoop gebeurt volgens de Regeling Beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen, waarbij opbrengsten worden verantwoord naar kosten- en opbrengstsoorten in de exploitatierekening.

Ook bij eerdere verkopen, zoals bijvoorbeeld het perceel aan de Noordelijke Dwarsweg, werd de opbrengst pas verantwoord nadat de eigendom daadwerkelijk was overgedragen. Het is aan de voorkant moeilijk in te schatten of een perceel verkocht gaat worden, wat de verwachte opbrengst zal zijn en wanneer de daadwerkelijke transactie plaatsvindt.

Structureel versus incidenteel

Bij het opstellen van de programmabegroting wordt een inventarisatie gedaan van de incidentele baten en lasten. Er kan zich echter gedurende het jaar een ontwikkeling voordoen, zoals de verkoop van eigendom, die niet in de begroting is opgenomen. Als zoiets zich voordoet, wordt dit in de bestuursrapportage verwerkt.

Volgens het beleid van het hoogheemraadschap is er sprake van een structureel begrotingsevenwicht wanneer structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Om dit te bepalen worden incidentele baten en lasten uitgesloten van de berekening.

Incidentele baten zijn onder andere:

- *Opbrengsten uit de verkoop van eigendommen.*
- *Tijdelijke budgetten of geldstromen met een einddatum.*
- *Toevoegingen of onttrekkingen aan reserves (tenzij structureel, zoals afkoopsommen voor 5 jaar of meer).*

De opbrengst uit de verkoop van bijvoorbeeld een woning of gemaal wordt als incidentele bate beschouwd. Deze opbrengst telt dus niet mee voor het structureel saldo van de begroting. Het verhoogt wel tijdelijk het beschikbare budget, maar mag niet worden ingezet om structurele lasten te dekken zonder aanvullende structurele dekking. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het uiteindelijke structurele resultaat. Dit wordt over een geheel boekjaar beoordeeld en verwerkt in de jaarstukken. Als het saldo van de incidentele baten en lasten positief is, worden deze middelen toegevoegd aan de algemene middelen en uiteindelijk bestemd via het vv-voorstel opgenomen in een (bestemmings)reserve.

Samenvattend

De boekwinst uit de verkoop van eigendom wordt als incidentele opbrengst beschouwd en verwerkt in de exploitatierekening (jaarrekening). Bij deze bestuursrapportage is een begrotingswijziging voorgesteld om deze ongeplande opbrengst te verwerken en te melden aan de verenigde vergadering. Omdat het om een incidentele opbrengst gaat, telt deze niet mee voor het structureel saldo en mag deze alleen worden ingezet voor incidentele uitgaven of via een begrotingswijziging. Duidelijke verantwoording hiervan is opgenomen in de jaarstukken en in de rechtmatigheidsverantwoording, waarin eventuele afwijkingen van de begroting worden toegelicht.

Agendapunt Voorbereidingskredietaanvraag renovatie rioleindgemaal Heemraadsplein Rotterdam

Tijdens bespreking in de commissie IWB is het volgende punt binnengekomen voor de beschouwingen:

- **De tekst onder het kopje duurzaamheidsdoelstellingen vervangen door de juiste tekst.**

Reactie:

Dit is aangepast in de stukken voor de VV.

Agendapunt NSP-subsidie beschikking watergebiedsplan-maatregel Inlaat Veerstaalblok

Tijdens bespreking in de commissie IWB zijn geen punten binnengekomen voor de beschouwingen.

Agendapunt Kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing en Wegenheffing

Tijdens bespreking in de commissie AZM zijn geen punten binnengekomen voor de beschouwingen.

Agendapunt Bestuurlijke kalender 2026

Tijdens bespreking in de commissie AZM is het volgende punt binnengekomen voor de beschouwingen.

- **In het seniorenconvent wordt verkend op welke wijze de behandeling van de burap in de commissies het meest passend kan worden vormgegeven.**

Reactie:

Dit wordt geagendeerd in het seniorenconvent.

- **De toegankelijkheid van vergaderdata te versterken.**

Reactie

De vergaderdata worden via Outlook verzonden, zodat deze niet alleen in kleurcodering beschikbaar is.

Volgend jaar worden de data naast kleur ook in tekst opgenomen in de kalender.

Agendapunt Intrekken delegatie zienswijze (ontwerp)begrotingen gemeenschappelijke regelingen

Tijdens bespreking in de commissie AZM zijn geen punten binnengekomen voor de beschouwingen.

Agendapunt Generatietoets

Tijdens bespreking in de commissie AZM zijn geen punten binnengekomen voor de beschouwingen.

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

Secretaris directeur,

Dijkgraaf,

{{esl:Signer1:Signature:size(250,62)}}

{{esl:Signer2:Signature:size(250,62)}}

drs. N.T.C.M. Dukker

drs. P.H. van de Stadt